

МОЛОДИЙ КОМУНАР

М. Д. КУЖЕВСЬКОГО

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року

№ 11 (4038).

СУБОТА

11

БЕРЕЗНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

УВАГА! УВАГА!

У зв'язку з комплексним вирішенням житлової програми в місті Кіровограді і нарощенням потужностей домобудівного комбінату **КІРОВОГРАДСЬКИЙ МІСЬКОМ КОМСОМОЛУ** терміново проводить направлення робітників за комсомольськими путівками на **КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДОМОБУДІВНИЙ КОМБІНАТ** за спеціальностями, які передбачає штатний розпис 1989 року.

років, тобто до 1995 року включно, забезпечити квартирою згідно загальної черги.

3. Працівник, котрий укладе договір, повинен відпрацювати на ДБК протягом 10 років.

Звертатися в Кіровоградський міський комсомолу.

Адреса: провулок Центральний, 1.

Телефони: 4-98-55; 4-95-36.

Кіровоградський міський комсомол України просить адміністрацію підприємств, партійні і комсомольські комітети сприяти направленню на домобудівний комбінат своїх кращих представників.

Кіровоградський міський комітет ЛКСМ України.

У М О В И:

1. Всім, хто прибув (одиноким), надається місце в гуртожитку з пропискою в м. Кіровограді.

2. Адміністрація зобов'язується тим, хто поступив на роботу, якщо він сімейний, до 1990 року надати малосімейний гуртожиток. Протягом семи

У серця своя пам'ять

На Олександрійському заводі підйомно-транспортного устаткування ще в грудні 1988 року пройшли вибори ради воїнів-інтернаціоналістів. І ось недавно на черговому засіданні рада воїнів вишла зі зверненням до хлопців, що брали участь в бойових діях в Афганістані, — зібрати і перерахувати гроші в фонд визволення полонених воїнів-інтернаціоналістів. Ця ініціатива була підтримана. Гроші здавали не лише воїни-інтернаціоналісти. На це звернення

відгукнулися і трудівники заводу. І ось сто сімдесят карбованців перераховано в фонд визволення полонених. Щиро дякуємо раді воїнів-інтернаціоналістів, головою якої є Юрій Стадниченко, усім товаришам, що взяли участь в такій справі милосердя, як визволення бойових побратимів.

С. ГРИЦЕНКО,
секретар комітету комсомолу Олександрійського заводу підйомно-транспортного устаткування.

Вчені Академії наук СРСР дійшли тривожного висновку: приблизно 20 років дається народам для того, щоб схаманується, інакше постане проблема екоциду — екологічного винищення людей. Інтерв'ю з Ю. Щербаким —

3

Корпункт «МК» на будівництві КГЗКОРУ сигналізує: ми через власну нерозпорядливість підводимо і себе, і зарубіжних колег —

4

...І ЮНА «РОСИНКА», І НІЖНИЙ «ДЗІНТАРІНЬШ»

Ось і завершилось свято дитячої художньої творчості «У колі друзів», присвячене дню міста Кіровограда. В наступних номерах «Молодий комунар» разом з вами пригадає деякі щасливі фестиваліні моменти. Виступи провідних дитячих колективів країни, таких, як лауреат премії Ленінського комсомолу хореографічний ансамбль «Дзінтаріньш» з міста Риги, дитячий музичний театр «Райдуга» з Ленінграда, воронезький «Ровесник» і його дніпропетровський «тезко», хор хлопчиків з героїчного міста-фортеці Бреста, кіровоградські колективи «Ятранчик», «В гостях у казки», юна «Росинка» (ансамбль танцю Кіровського будинку піонерів), хорово капела «Соловейко», ну і, звичайно, наш улюблений «Пролісок», що несподівано став «партнером» народних артистів Радянського

Союзу Тетяни Таякіної і Валерія Ковтуна, надовго залишаться в розчулених серцях дорослих глядачів. А для юних кіровоградців стануть предметом хорошої заздрості і уроками справжньої мудрості, краси, гармонії.

«Зупинись, мить, ти прекрасна» — скільки разів протягом цих трьох фестиваліних днів пригадувалися слова відомого класика. Одну з таких прекрасних миттєвостей і зупинив наш фотокореспондент.

На знімку: «Арагонську хоту» танцює лауреат премії Ленінського комсомолу зразковий хореографічний ансамбль «Пролісок» обласного Палацу піонерів і школярів імені В. І. Леніна.

В. ЛЕВОЧКО, І. ДЕМЧУК (фото).

8

«Сівач» запрошує!

15 березня (у середу) в приміщенні редакції «Кіровоградська правда» (вул. Луначарського, 38) відбудеться чергове заняття літстудії «Сівач». Запрошу-

ються всі любителі красивого слова. Початок о 18-й годині.

ТАК уже склалося, що Юрій Щербак, письменник, учений-епідеміолог, громадський діяч, встигнувши за своє життя побувати в різних кутках республіки, на Кіровоградщині прийшов уперше. Це тим більш незвичайно, що батько письменника походить із Умані, і там, в повсякденні з нашим краєм, йому доводилося бачити не раз (недарма в «Хроніці міста Ярополя» угадуються контури цього міста)...

Втім, саме новизна знайомства повинна була стати (і, власне, стала) приводом для особливого інтересу кіровоградців до ближнього знайомства з письменником. Особистого, так би мовити, знайомства, бо заочне відбувалося набагато раніше — і під час інтерв'ю, надрукованого в «Молодому комунарі» з нагоди присудження Юрієві Щербаківі республіканської премії імені Юрія Яновського за 1984 рік, і від знайомства з його книжками.

Юрій Щербак — людина енциклопедичного складу, коло його зацікавлень і в літературі, і в науці надзвичайно широке. Зокрема, в першій він пробував себе і в поезії, і в прозі, і в драматургії. Один з останніх творів Ю. Щербака — роман «Причини і наслідки», де в гостросюжетній формі він продовжує розробляти свою тему моральності науки; торік видано збірку кращих його п'єс; знову ж таки торік, у 4-му, 5-му, 9-му та 10-му номерах журналу «Вітчизна» побачили світ дві книги документальної повісті «Чорнобиль», яка мала величезний резонанс (друкувалася також у журналі «Юність»).

З огляду на все вищесказане була б, певно, цілком самодостатньою така розмова корес-

го самого, який завжди в нашій традиції виражав інтереси народу. Це було непросто завжди. Але тільки за цієї умови можливе довіря народу до літератури.

Наш динамічний час вносить ще один нюанс у стосунки літератора з читачами. Так, торік, познайомившись з Д. Граніним — кандидатом у народні депутати. СРСР від КПРС, я почув від нього таке: важко читати у наш час романи. Публіцистика знаходиться на піднесенні. Часу на художнє переосмислення подій відпускається письменникові вкрай мало.

А є ще «цензор у собі», потім — редактор, головний редактор, як жартують письменники. Однак література звільняється від такої залежності. А читачі нині питають не про літературну «кухню», а про ставлення до тих чи інших проблем. Народ хоче вірити письменникові й чути від нього правду про сьогоднішній день. День же цей вимагає від літератора не лише слів, а й дій.

КОР.: Події останнього часу свідчать, що наших письменників останнім часом особливо хвилюють проблеми перебудови, її сутність і темпи. Чи ви задоволені — як письменник і громадянин — темпами перебудови на Україні?

Ю. ЩЕРБАК: Я відповім, як і багато моїх колег-письменників: ні, ми не задоволені. Ми чуємо: робота іде, заводи дають продукцію, житло будується, хліб випікається, — усе це, мовляв, і є перебудова. Ні, кажу я, це ще далеко не вся перебудова, це тільки частина її. Але є й більші завдання. Сподіваюся, що таку думку поділяє більшість людей. Такий під-

чимало знавця висловлюється за те, аби надалі по кожному виборчому округу реєструвалося мінімум два кандидати. А загалом їх має бути кілька. До речі, в окрузі, де я балотуюся, кандидатів п'ятеро. Треба також, на мою думку, щоб голосування проводилося виключно таємно — це гарантує більшу його об'єктивність.

Взагалі я вважаю, що нинішні вибори будуть першим кроком до створення правової держави. Тому прискіпливість і уважливе ставлення до пропозицій, зауважень (особливо критичних) мають стати неписаним законом для партійних працівників. Кажу про це як безпартійний, але переконаний прихильник лінії КПРС на демократизацію нашого суспільства. Робити це можливо лише тоді, коли опоненти чують одне одного, — тобто, без зайвого галасу, при повній гласності, з урахуванням як усіх «за», так і «проти».

КОР.: Нині помітна тенденція до розширення сфери функціонування української мови, в тому числі і в Кіровограді. Однак у деякого виникає острах, що українська мова надалі нав'язуватиметься у наказовому порядку...

Ю. ЩЕРБАК: Я був у Швейцарії і став свідком мирного співжиття трьох мов одночасно. І тому нині, коли мене питають (а буває й таке), чи я вірю в реальне існування української мови й літератури, я доповідаю: так, вірю, але не в існування, а в майбутнє повнокровне життя. Для цього повинні бути створені певні пріоритети й умови у користуванні цією мовою перш за все для самих українців. І, звісно ж, має бути вироблено правовий механізм пов-

ГОВОРИМО ВІДВЕРТО

Такі реалії епохи бюрократичного благоденства: і аж ніяк не містичні передчування, а найреальніші технічні передбачення й побоювання захираються у відомчих нетрях, обсновуються павутинням замовчування і байдужості до долі сотень тисяч людей, яких може зачепити МГА—максимально гіпотетична аварія (є такий термін у технарів)...

(Із документальної повісті Юрія Щербака «Чорнобиль»).

«...Я вважаю, що треба створити комісію, яка б поглянула на Чорнобиль в історичному та психологічному плані. Бабусі в наших краях жили, вони казали: «Іде час, коли буде зелено, та не буде весело»... Тепер з іншого села інформація, від інших старих людей: «Настане час, коли буде все, але не буде нікого». І коли я влітку 1986 року ходив по Чорнобиллю, коли все було, ви знаєте це, — і будинки стояли, і сади, думав: це найкоротша інформація, коротшої бути не може...».

(Із документальної повісті Юрія Щербака «Чорнобиль»).

3

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

понтента з письменником, яка не виходила б за рамки творчої лабораторії (що характерно було, зокрема, для того першого, згаданого вище інтерв'ю). Однак, не без впливу нинішнього моменту і обставин, Юрій Щербак нині особливо активно втручається у життя сучасного суспільства; нещодавно він зареєстрований кандидатом у народні депутати СРСР в одному з виборчих округів Києва. Тому, цілком закономірним видається, що наше знайомство почалося із питання про це.

КОР.: Юрію Миколайовичу, як ви оцінюєте стан нашого суспільства, загальну морально-психологічну, так би мовити, ситуацію в республіці нині?

Ю. ЩЕРБАК: Перш за все — вона стала надзвичайно динамічною. Це, безперечно, результат перебудови, яка відбувається у свідомості людей. Я вам скажу з повною і беззастереженою відвертістю, на очах твориться велика історія. І я, так само як і чимало моїх колег-письменників, виявилися певним чином причетні до перемир'я, що відбувається. Народ вистраждав перебудову. Це відчувавш щоразу, коли відривався від робочого столу й поринав у громадські справи.

Звичайно, годі сподіватися, що у нас тут усе йде або йтиме гладенько; дорога, як самі бачимо, прокладається крізь невеликі завали давніх проблем. Отже, помилки неминучі. Можливо, ми багато в чому помиляємося, але ми шукаємо виходу із заскорузлості й нерухомості, а тому ми на єдино вірному шляху. Зустрічі з виборцями, на яких я побував до і після реєстрації — як кандидат у народні депутати, свідчать про одне: люди прокидаються від суспільної летаргії, починають шукати істину — ту саму, якою ще донедавна володіли (або вважали, що володіли) різні відомства і місцеві «вожді». Те, що намагається зробити у цьому напрямі Спілка письменників України, є, крім цього, ще й спробою повернути народові давні борги, яких, чого гріха таїти, немало назбиралося у роки застою...

КОР.: Нині навіть «модно» якоюсь мірою стало звинувачувати письменників у безпринципності в ті роки. На мою думку, тут завжди передають куті меду. До того ж під вогонь критики потрапляють не ті, хто на те найбільше заслуговував...

Ю. ЩЕРБАК: Може, це і випадковість, але я міг собі дозволити як лікар — людина значною мірою незалежна матеріально — не брати участі в оспівуванні творів, писаних письменниками «з посадами». Наслідки такого оспівування бачимо: інтерес до художнього слова (особливо українського) занепадає, та й нині ще далеко не сповна відродився... З'явився певний дефіцит довіри до письменника — то-

хід, по-моєму, не є неконструктивним. Наш критицизм не підриває єдності прихильників перебудови.

Але в суспільстві є різні сили і є непроста політична боротьба. Мабуть, усе це не треба надто драматизувати. Треба пам'ятати і про зрушення на краще, які все-таки пробивають собі дорогу, незважаючи на труднощі. Візьмімо хоч би й міжнародні відносини. Два роки тому — пленум СПУ, де прозвучав крик розпачу про стан української мови і культури. Цей голос було почуто. ЦК Компартії України прийняв важливі рішення. Справа зрушила з мертвого пункту...

Звернімося до екології. Вчені Академії наук СРСР дійшли тривожного висновку: приблизно 20 років дається народам для того, щоб схаманитися, інакше постане проблема екоциду — екологічного винищення людей.

Що я маю на увазі? Ви самі повинні знати: хмара з Чорнобиля шість разів обійшла земну кулю, наслідки її впливу виявлено у Туреччині, Швейцарії, Південній Америці. Чи ж за таких умов можна говорити неправду, як деякі мої колишні колеги-медики — про наслідки вибуху на ЧАЕС?

КОР.: Який вплив у цій справі може мати громадський екологічний рух, до якого ви маєте безпосереднє відношення як голова асоціації «Зелений світ»?

Ю. ЩЕРБАК: Рішення, які досі приймалися колегіально, але у вузькому колі відомств, мають стати надбанням гласності, яка покінчить із міністерською безконтрольністю і секретністю.

КОР.: Отже, знову йдеться про розширення прав і свобод трудящих?

Ю. ЩЕРБАК: Свободи дій не мають і підприємства. Заводи не можуть поціняти слушних зверху планів, виробити іншу, потрібнішу суспільству продукцію тощо. Потім — соціальна незабезпеченість, а простіше — бідність певного суспільного прошарку. Потрібна програма боротьби з бідністю, яка у нас — вистачило нарешті сміливості визнати — таки є! При всій складності подій, проблем і перипетій перебудови письменники, безперечно, виступають на її підтримку. Недарма М. С. Горбачов знайшов час і зустрівся із групою українських письменників у дні свого перебування в нашій республіці. Чимало наших літераторів стали кандидатами в народні депутати СРСР: Олександр Гончар, Борис Олійник, Іван Драч та інші.

КОР.: Ви теж, як ми знаємо, серед кандидатів у народні депутати. Які уроки винесли для себе із передвиборної боротьби?

Ю. ЩЕРБАК: Найперший — це те, що закон про вибори потребує вдосконалення; зокрема,

неправного життя усіх інших мов, які є на території України.

Взагалі, мушу сказати: монополія на будуще — на істину, в тому числі наукові, на рішення, на закони, на авторитети, на товари і торгівлю — згубна. Приклад того — знову ж таки наслідки діяльності Міністерства СРСР у Чорнобилі. Реактор, який було прийнято там до виробництва, творився й обирався монополією. Альтернативи йому не було. Спеціалісти-монополісти по суті нав'язали цей реактор республіці. Академік Валерій Олексійович Лігасов, із яким я був добре знайомий, незадовго до смерті, недарма висловив ідею створення інституту альтернативних проектів. Те, що життя цього вченого обірвалося так трагічно — також і наслідок ускладнень, які це висловлювання внесло у його життя.

До речі, щодо атомної енергетики мої передвиборні засади засновані не на емоціях, а на наукових висновках. Вони ж свідчать про одне: на Україні не можна нині будувати жодного нового блоку. Щодо Чорнобильської АЕС, то три блоки на ній нині працюють, але вжито додаткових запобіжних заходів безпеки. Четвертий блок нині викидів не дає; він має бути з часом ліквідований, але це справа надзвичайно складна і потребує дорогих концептуальних та технологічних розробок.

КОР.: Кажуть, навчаючись у Київському медичному училищі, ви були Сталінським студентом?

Ю. ЩЕРБАК: Розумію ваше запитання як неважливий інтерес до моєї оцінки історії. Вона не відрізняється надто від того, що думає і відчуває з цього приводу більшість радянських людей. Я переконаний, що перед партією стоїть надзвичайно важке завдання, яке полягає у подоланні не лише явних, але й трансформованих пережитків сталінізму. Разом з тим я з цілковитою відповідальністю кажу, що на сьогодні КПРС є єдиною інтегруючою силою нашого суспільства і такою має залишитися на майбутнє. Звичайно, мені, безпартійному, важко судити про те, як проходимите надалі перебудова в самій партії. Мабуть, вона все-таки на шляху більшої «політизації» її функцій. Правовий механізм для цього твориться нині. А щодо психологічного, так би мовити, механізму перебудови, то його належить творити нам усім, усьому суспільству — інтелігентам, робітникам і селянам, позбуваючись власної загальмованості, породженої застоєм, набуваючи нових прав, свобод, навчаючись використовувати ці права і свободи на користь суспільству. Це, повторюся, наш єдиний можливий шлях.

АВТОМОБІЛІ, АВТОМОБІЛІ...

БЕЗ НИХ НЕ ОБИЙТИСЯ. АЛЕ БІДА, КОЛИ ЗА КЕРМОМ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ОПИНЯЮТЬСЯ ЛЮДИ НЕДИСЦИПЛІНОВАНІ ЧИ НЕЧИСТІ НА РУКУ.

ДОЗОРЕЦЬ

**УВАГА!
УВАГА!
УВАГА!**

**ОБЛАСНИЙ ШТАБ
«КОМСОМОЛЬСЬКОГО
ПРОЖЕКТОРА» ТА РЕ-
ДАКЦІЯ ТИЖНЕВИКА
«МОЛОДИЙ КОМУНАР»
ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВАС,
«ПРОЖЕКТОРИСТИ»!**

Весна все владніше вступає у свої права. А це значить, що незабаром на лани вийде ґрунтообробна і посівна техніка, розпочнеться перший етап боротьби за високий урожай 1989 року.

Ми звикли до закликів на зразок: «Проведемо сіяву швидко і якісно...». Та закликів, навіть найпалкіших, сьогодні мало. Треба діяти! Як саме? Пропонуємо свій варіант комсомольського контролю за ходом весняно-польових робіт.

Організуйте у відділках і бригадах пости «КП», включивши до їх складу людей об'єктивних, амілих, бажано з числа тих, хто має спеціальну сільськогосподарську освіту. Щодня перевіряйте якість поверхневого обробки ґрунту та сіявки, стежте за внесенням у ґрунт мінеральних добрив, протруєнням зерна. Пам'ятайте, що тільки суворе дотримання всіх технологічних операцій та строків робіт забезпечить максимальну врожайність. Не допускайте крадіжок посівного матеріалу, перевитрат пального!

Якщо виявите факти недобросовісного ставлення до роботи — ставте до відома правління господарств, групи народного контролю. Про зроблене повідомляйте редакцію «МК». Пишіть нам на адресу: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 38.

4

**«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»**

11 березня 1989 р.

Приводом для масової перевірки Новгородківської автоколони № 5 став трагічний випадок. У січні невідомим автомобілем був смертельно травмований мешканець Верблюжжик Новгородківського району А. Кочерга. Пошуки злочинця тривали добу. Несподівано слід привів на вже згадане підприємство, підозра впала на водія автомобіля УАЗ-452 Івана Кашенця.

Через кілька днів працівниками міліції і Державтоінспекції було проведено аналіз діяльності автотранспорту. Виявлено цілий ряд недоліків. Тільки торік водіями колони було допущено 30 порушень правил дорожнього руху. Із них 7 — управління автотранспортом у нетверезому стані. А водій В. Бондаренко умудрився двічі на рік сісти за кермо п'яним. Проти нього порушено кримінальну справу. До речі, в автоколоні є лише 28 автомашин, і практично на кожну з них приходиться по порушенню.

Що ж до І. Кашенця, то він і раніше затримувався працівниками ДАІ. Здебільшого за використання автомобіля не за призначенням. Частенько його УАЗ ночував у Великій Чечеліївці, де мешкає водій.

Про дисципліну в автоколоні свідчить картина, яку ми застали в день перевірки. Територія брудна, захаращена, автотранспорт розставлений абияк. На подвір'ї знаходяться навіть автомашини, що не належать підприємству.

— Це якихось ревізорів, — відповіли на наше запитання водії. Перевірили службовий автомобіль «Москвич», закріплений за завідуючою торговим відділом районного споживчого товариства С. М. Резниковою. Спідометр не опломбований, за останній день

роботи приписка — 166 кілометрів.

Начальника автоколони В. В. Волкова навряд чи можна назвати вимогливим до своїх підлеглих. Річ у тім, що вже не раз і не два зустрічали його працівники ДАІ під час гостин у тещі, котра мешкає у Вершино-Кам'янці Новгородківського району. Зустрічали тоді, коли він експлуатував державний «Москвич» немов власний.

Заводимо з керівниками мову про виховану роботу в колективі. І несподівано чуємо у відповідь їхні «аргументи»: водіїв, мовляв, не вистачає, а працювати ж комусь треба, планових завдань із нас ніхто не знімав. І ту, на наш погляд, криється одна з розгадок зла: керівників суворіше питають не за дисципліну, не за дотримання правил безпеки руху, а за план. Незручно навіть переконувати поважних посадових осіб у протилежному, адже, сподіваємося, їм теж відомо, що проблема безпеки на дорогах давно вже переросла з вузьководомчої в загальнодержавну.

На підтвердження цього приведемо ще кілька фактів. На початку нинішнього року на об'їзді для працівників ДАІ тресту «Кіровоградсільбуд» І. Гуйван перекинувся автомобілем ЗІЛ-133 і загинув. Причина аварії — несправність трансмісії ходової частини грузовика.

Ми вирішили перевірити технічний стан автотранспорту на цьому підприємстві. І ось що з'ясувалося. З 46 перевірених автомашин дев'ять мали несправності, що будь-якої хвилини могли привести до аварій. Зважте: ці транспортні засоби без перепон і заважень з боку інженерно-техніч-

ного персоналу випускалися на лінії.

АТП має свій контрольно-технічний пункт з необхідними інструментами та приладами. У штаті, як і належить, числяться працівники відповідного профілю. Тим часом на лінії виходять автомашини з несправним рульовим управлінням, гальмівною системою, ходовою частиною... Не відшкодовуються і матеріальні збитки, завдані водіями автопідприємству. Тут коментарі, як кажуть, зайві.

Останнім часом почастишали випадки використання державного автотранспорту для власної нуживи. Ось деякі факти, що сталися в області останнім часом.

С. Марчук, Л. Зінченко та В. Зайкан з Новомиргорода намагалися вкрасти на місцевому заводі продуктів 9 мішків цукру.

Шofer Новомиргородського транспортного підприємства О. Медведенко хотів поцупити 12,5 літра спирту.

У кузові автомобіля шофер АТП 13555 Ю. Рева намагався вивезти з території заводу «Гідросила» 120 кілограмів бігунного паперу.

Шкода, але повідомлення на зразок: «збито пішохода, водій втік...», «викрадено автомобіль...», «з автомашини вкрадено речі...» — для працівників ДАІ стали звичними. Звучали вони і в день нашої перевірки. Власне, той рейд не відрізнявся якимись надзвичайними подіями від попередніх.

Ось на вулиці Колгоспній затримали керівника експериментального виробництва заводу імені Тарутини В. А. Бондаренка. У нетверезому стані він розвозив по домівках своїх підпаних товаришів. Дві години викручувався за «традиційною» схемою: то автомашину, мовляв, не моя, то права забув,

то викинув їх. Довелося відправити горе-керівника і злісного порушника у медзаїтверезник.

— Я пив лише кефір, — не твердою рукою бив себе в груди водій БМУ-5 С. Є. Литвин.

Заспокоївся лише тоді, коли в салоні його автомашини було знайдено літр самогону.

— Це я заробив, одній жінці вантаж підвозив, — почули виправдання від п'янички.

Добряче хильнули до того, як сідали за кермо, і члени кооперативу «Попелюшка» М. М. Ткаченко та В. І. Олійник. Перший — водій, другий — експедитор. Та керував автомашиною Олійник. Оскільки, як з'ясувалося, він випив дещо менше. А от прав на водіння не виявилось ні в одного, ні в другого.

Годі й намагатися перелічувати водіїв державного автотранспорту, які того вечора тримали автомашини біля своїх домівок чи калямали на вулицях обласного центру. Їх виявилось аж надто багато. Усі хапуги покарані, про їх «лівий промисел» повідомлено за місцем роботи. Та чи вирішить цю проблему? Навряд чи. Бо ж відомо, що покарання покаранням, а не треба забувати й про економічні методи боротьби з подібними негативними проявами. З порушників повинні суворіше питати трудові колективи, в яких вони працюють, їх треба поставити в такі умови, коли добросовісний труд матиме більший резон, аніж транспортні послуги за літр оковитої.

Рейдова бригада: В. БІЛОУС, М. РИБАЛКО, Л. ЩЕРБИНА — працівники облдержавтоінспекції, О. ШТАДЧЕНКО — заступник голови обласного штабу «Комсомольського прожектора».

ГРОШІ РАХУЮТЬ... НАВЕСНІ

ГОСТРИЙ СИГНАЛ

День моего приїзду в Олександрівський район співпав з черговим туром взаємоперевірки господарств по підготовці до весняних польових робіт. Група працівників РАПО, спеціалістів і механізаторів колгоспу імені Калініна якраз «екзаменувала» своїх колег з колгоспу імені Дзержинського. Принагідно і я вирішив побувати на цій процедурі.

Робочий день був у розпалі, коли ми прибули на машинній двір господарства. Мої супутники немало здивувалися, коли не застали там ні керівників інженерної служби, ні... механізаторів. Вирішили: у Цвітній з ремонтом техніки все гаразд.

Заглянули у майстерню тракторної бригади № 1. Там теж безлюдно. Але що це: на «ямах» стоять розібрані трактори?.. Аж три. Вийшли на подвір'я, де, як правило, зберігається ґрунтообробна техніка, і знову очам своїм не повірили: культиватори стоять без робочих органів, лущильники без дисків, за підготовку сівалок, як видно, теж ніхто не брався.

Не кращу картину застали й на тракторній бригаді № 2. До якого агрегата не підходили, скрізь бачили недоробки.

— Відремонтуємо, поправимо, — заспокоювали чи то нас, чи себе керівники господарства, котрих нарешті десь відшукали.

Чи ж встигнуть? Навряд, бо як було зафіксовано в актах-перевірки, мова йде не про якісь окремі недоробки, а про майже повну неготовність до виходу в поле. Посудіть самі: з десяти культиваторів до роботи не підготовлені два, з трьох оприскувачів — один, з тридцяти одного трактора — двадцять чотири... До цього слід додати, що з осені в господарстві не виорали понад 500 гектарів рілля, що до комплектування сівальних екіпажів у Цвітній тільки думають приступати.

Минулого року за підсумками роботи механізатори тракторної бригади № 1 одержали 5260 карбованців доплати, а тракторної бригади № 2 — 2140. Не густо, якщо врахувати, що в обох колективах працює по кілька десятків чоловік. Для прикладу скажу, що в сусідньому колгоспі імені Ульянова механізатори мали понад 45 тисяч. Та, як мовиться, по труду й честь. Бо врожайність у Цвітній та Підлісному аж надто різнилась. Схоже на те, що ситуація повторюється. Знову у колгоспі імені Дзержинського не провели вчасно ремонту, знову затягнули проведення весняних польових робіт... Дивись, і без врожаю, як торік, залишаться. А, значить, і без грошей.

**С. ЧЕРНЯВСЬКИЙ,
молоді обкому комсомолу.**

МОСКВА. Четвертий рік працює створений при Головному управлінні внутрішніх справ Мосміськвиконкому відділ по боротьбі з наркоманією, завданням якого є запобігання правопорушенням, пов'язаним із збуванням, зберіганням і вживанням наркотичних засобів, як і їхня профілактика.

За цей час відкрито понад тисячу кримінальних справ. Але не це головне, вважають співробітники відділу. Минулого року кількість злочинів, здійснених у стані наркотичного сп'яніння, знизилась порівняно з 1987 роком удвічі, майже втричі зменшилася потім снаг москвичів.

Одна з форм роботи, яка дозволила досягти таких результатів — профілактичні рейди по перевірці осіб, котрі стоять на обліку. Інша дієва форма — перепитання шляхів доставки наркотиків. Підвищено контроль за збереженням і відпусканням наркотичних засобів, котрі застосовуються в медицині, препаратів, із яких можна виробляти злля.

На знімку: тут, на газовій плиті, готували наркотичне злля.

Фото і текст А. ШОГІНА. (Фотохроніка ТАРС).

ХЛОПЕЦЬ в дальньому кутку боровся зі втомою. Поклавши на коліна порожню полотняну сумку з-під «тормозки», він намагався вслухатися до галасливої компанії.

У цьому поїзді рідко зустрінеш нудьгуючого на самоті — в основному розсаджуються компаніями, точніше, бригадами, відділами. Або просто зі знайомими. Це — робочий поїзд, який возить на роботу і в роботи будівельників і працівників Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд.

Невдовзі після Долинської майже годину дробостояли на якомусь перегоні.

— Ось сам бачиш, — сказав мені Руслан Ляір, робітник електроцеху, член комітету комсомолу дирекції КГЗКОРУ. Із ним ми щойно говорили про те, як долинські і криворізькі залізничники не можуть налагодити чіткий і безперервний рух поїзда. Адже і без того дорога тільки в один кінець триває без малого дві години, а тут ще затримки...

— Ти о котрій встєвеш на роботу? — запитує Руслан.

— О пів на п'яту ранку.

— А приходиш додому?

— Якщо вчасно доберемося до Кривого Рогу та пощастить з міським транспортом, то десь о дев'ятій вечора.

— І так щодня?

— Окрім вихідних, — уточнює Руслан.

У вже згаданій публікації ми наводили слова робітника Параничева з бригади Молнера (цей колектив тоді написав листа до «Прожектора перебудови» з приводу безладдя на будові). Так от, цей досвідчений і кваліфікований робітник, який до цього вже працював на ударних будовах, сказав, що поки що КГЗКОР з організацією праці зовсім не гадає ударну будову. І тепер, дізнавшись, що Параничев вже розраховується з бригади, думаю, що все-таки не останню роль зіграло й те, що нічим поки у нас підкріплювати ентузіазм.

До речі, тема житла на комбінаті сьогодні ще й тому актуальна, що десь з кінця минулого літа стоять чотири готових «чехословацьких» дев'ятиповерхових будинків. Як за масштабами Долинської — цілий мікрорайон. Але безлюдний, бо у квартири ще ніхто не вселився — радянські будівельники досі не ввели в дію каналізаційно-очисні і водоочисні споруди, а без них ніяка санепідемстанція не дасть дозволу на заселення будинків. Починаючи з літа, ця аббревіатура — КОС і ВОС — не сходить з вуст працівників і будівельників комбінату, це питання стало чи не головним на постійних нарадах і засіданнях.

Спочатку ставилося завдання будь-що ввести КОС і ВОС до настання холодів. Не вийшло, довелося звикнути до роботи взимку. А нещодавно перевірили готовність каналіза-

організацій та підприємств, що трудяться на зведенні КГЗКОРУ, куди входить, наприклад, і секретар комітету комсомолу ВРП, що поставив будівельників сбідами. Але рада весь цей час не може налагодити свою роботу. Перш за все тому, що не збираються секретарі на її засідання. Може тому, що не дуже й вірять у дівість комсомольського втручання у проблеми. Немає й систематичного шефства над будівництвом з боку Кіровоградського і Дніпропетровського обкомів комсомолу.

До речі, недавно штаб ЦК Спілки Соціалістичної Молоді Чехословаччини, стурбований перебоями в постачанні будматеріалів з Криворізького цементно-гірничого комбінату, уклав з комітетом комсомолу цього комбінату договір про спільний контроль над постачанням з боку нашого «Комсомольського прожектора» і чехословацького «Рефлектора молоді». Чехословацькі друзі сподіваються, що таке шефство принесе результати...

Володимир Стеблин, начальник штабу ЦК ЛКСМУ на КГЗКОРІ, на будові не так давно і на моє запитання про перші враження, яку роль відіграє комсомол на будові, скрушно зітхнув:

— Поки її майже не видно, цієї ролі. Я розумію так: існує чотири рівня вирішення проблеми. Перший — це державний рівень. Другий — відомчий. Третій — територіальний.

АКТУАЛЬНО

«МК»
НА БУДІВ-
НИЦТВІ
КГЗКОРУ

І ЗНОВУ — САМІ НАДІІ?

— А скільки отримуєш?
— Сто двадцять...
Руслан — хлопець відвертий і тому не ставить себе й мене в незручне положення, говорючи про романтику ударної комсомольської будови міжнародного масштабу. Він сказав прямо: влаштувався сюди заради квартири, тим більше, що у Кривому Розі на неї не було навіть теоретичних перспектив.

До речі, трішки раніше переключилася на цю тему і гамірна компанія — обговорювали результати недавнього розподілу квартир. Згадав, що подібну розмову чув і в одному з кабінетів дирекції КГЗКОРУ. Квартири — тема номер один на будові. Що, втім, і не дивно: багато хто саме через це і прийшов сюди працювати. Строки отримання житла на КГЗКОРІ за нинішніми мірками майже фантастичні — півтора-два роки. І яке житло! Мене двічі чи тричі перепитували, чи був я у квартирах, що збудували чехословацькі друзі, — так, наче мова йшла про якусь місцеву дивину. Бути там не довелося, але чув... Та переповідати не стану, поки сам не пересвідчуся хоча б у тому, чи правда, що на вікнах вже висять штори, не кажучи про відсутність будь-якого «фронту будівельно-доброблювальних робіт» для щасливих новоселів.

Що ж стосується Явора, то він не приховував, що в чисто моральному плані від ударної будови чекав більшого...

...А той хлопчина в дальньому кутку таки заснув. Та так міцно, що товариші ледве його розбудили, коли прибули на станцію. Згодом, поїздивши поїздом не раз і не два, я зрозумів — щоб не набридла щоденна двогодинна мандрівка туди й назад, якраз найкращим варіантом і є постаратися заснути...

«Надії і марева» — так називалася стаття, присвячена проблемам КГЗКОРУ, надрукована в нашій газеті у травні минулого року. Така назва — з області емоційно-психологічної, — можливо, і не досить вдало співвідносилася з реальними «земними» проблемами комбінату, проблемами економічно-виробничого порядку. Але, думається, ці речі тісно взаємопов'язані: дух будови, настрої людей — і рівень організації праці, те, що ми називаємо порядком.

Зараз ми справедливо розвінчуємо голий ентузіазм, псевдоромантику, той ореол, який десятиліттями створювали навколо ударних комсомольських. Діло потрібне. Тільки аби не забувати, що без нього, ентузіазму, теж неможливо. Справа тільки в тому, щоб він чимось підкріплювався.

І коли, спілкуючись з чехословацькими і німецькими будівельниками, що трудяться на будівництві КГЗКОРУ, з лідерами їхніх молодіжних організацій, помічаю в словах і вчинках співбесідників неглибокий ентузіазм. Я вірю в те, що він справді неглибокий. Тому, що високій рівень організації і механізації робіт на будівельних майданчиках наших іноземних партнерів, як і умови їхнього побуту і відпочинку — теж не вигодка.

ційно-очисних споруд — заповнили їх водою. І в місцях з'єднання, через численні шпарини і щілини потекла вода. Тепер «лікують резервуари», тобто усувають дефекти, заліплюють дірки бетоном.

Ну а поки що, як сказав начальник КОС В. П. Мельников, для опалення чотирьох будинків щодня спалюється кілька тонн соларки — щоб під час холодів підтримувати у квартирах належну температуру (адже все може зіпсуватися).

На будівництві КОС працює комсомольсько-молодіжна бригада Р. І. Примачука. Комсорг Олег Діденко говорить:

— Не вдається нам працювати на повну потужність, тому й затримуємось. Найбільші проблеми з арматурою, яку нам постачає «Криворіжгазобуд». Нам теж не хочеться сидіти склавши руки, тим більше, що через це ми ж лише тариф отримуємо — що то за гроші? От зверталися до начальника нашого виробничо-технічного відділу О. Л. Лернера, а він: «Я не знаю, де арматура». А бетон? Як-що зранку вдається «взяти» одну-дві машини розчину, поки на інші об'єкти не почали возити, то й добре.

Додам, що каналізаційно-очисні і водоочисні споруди знаходяться досить далеченько від основного будівництва, як сказав один з робітників — «на відшибі». Обід сюди возять у термосах. І буквально всі, з ким я розмовляв, обурювалися з приводу якості їжі:

— Судить самі, чи захочеться вам пити чай, якщо у чашці плавають залишки каші?

На об'єкті немає води для пиття, робітники п'ють технічну воду. Як виявилось, далеко не у кожного шлунки можуть до цього пристосуватися...

— Чи зверталися за допомогою в «Комсомольській прожектор»? — запитує Діденко.

— Та що з цього... Приїжджав і секретар комітету комсомолу, і начальник штабу «КП» тресту, але чим вони можуть зарадити?

А проте на будові є свій «Комсомольський прожектор». У вже згадуваній публікації говорилося про те, що вся його діяльність обмежилася одним-двома випусками, навіть стенду «КП» немає. В кінці року «Молодий комунар» надав на своїх сторінках слово начальникові штабу «КП» Костянтину Ковалю, який розповів про те, що становище, якщо і змінилося, то в гірший бік. Майже всі члени штабу відійшли від роботи, зневірилися, не відзначався оптимізмом і сам Костянтин.

Але останнього разу, коли ми з ним розмовляли, Коваль був настрояний по-бойовому: помінялися секретарі первинних організацій, люди «свіжі, ще не зневірені, так що почнемо розкручувати».

Тим більше, що «розкручувати» є що, якщо згадати ті ж самі КОС.

До речі, саме з такою метою — посилити комсомольський вплив на будові — створювалася і рада секретарів комітетів комсомолу

Хавальд БУБЕ приїхав будувати КГЗКОР із Потсдама (НДР). Тут він разом з товаришами зводить оселі для майбутніх працівників комбінату. Фото Г. КОШКА.

І четвертий — людський. Від нас теж багато що залежить, тільки про це далеко не завжди згадуємо. Зібрав я, наприклад, комсомольських ватажків і запропонував подумати, що ми можемо внести в «молодіжну статтю» в колдоговір з адміністрацією. І виявилось, що з комсомолом не рахувалися навіть в таких елементарних питаннях, як розподілення премій, не кажучи вже про щось серйозніше.

Саме цю статтю, внесена в колдоговір і значно розширену порівняно з минулим роком, Володимир вважає першим кроком до відновлення ролі комсомолу на комсомольській будові. Багато її нових пунктів заслуговують на увагу — провести конкурси професійної майстерності; організувати соцзмагання на звання «Кращий молодий робітник»; вести, нарешті, в склад комісії по роботі з молоддю наймолодших виробничників, членів комітету комсомолу. Але найголовніший, мабуть, останній пункт: «Оскільки питання праці і побуту молоді повинні вирішуватися за участю комітету комсомолу, то їхнє вирішення без його участі вважати недійсним».

Що ж, так би мовити, юридичну глагоформу для перебудови комсомольської роботи на будівництві Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд вже закладено. І це вже досягнення. За чим тепер справа? За тим же — ентузіазмом і бажанням працювати...

М. МЕДВІДЬ.

М. Долинська.

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

11 березня 1989 р.

ВІТЧИЗНА

15 ЛЮТОГО
ОСТАННІ
РАДЯНСЬКІ
ЧАСТИНИ
ЗАЛИШИЛИ
АФГАНІСТАН...
МОЖНА
БУЛО Б
З ПАФОСОМ
СКАЗАТИ,
ЩО РАЗОМ
З ЦИМ
ПЕРЕГОРНУТА
ДОСИТЬ
ДРАМАТИЧНА
СТОРИНКА
НАШОЇ
ІСТОРИЇ,
АЛЕ Є БАГАТО
ФАКТІВ, ЯКІ
ГОВОРЯТЬ —
СТОРИНКА
ЩЕ НЕ ПЕРЕ-
ГОРНУТА...

ТРИВАЄ
КОНКУРС
НА КРАЩИЙ
МАКЕТ
ПАМ'ЯТНОГО
ЗНАКУ
ВОЇНАМ-
ІНТЕРНАЦІО-
НАЛІСТАМ
ВСІХ
ПОКОЛІНЬ.
ЩОДНЯ
ЗБІЛЬ-
ШУЄТЬСЯ
ФОНД НА ЙОГО
СПОРУД-
ЖЕННЯ. ТА ЧИ
ДОСИТЬ
ОДНОГО
ПАМ'ЯТНИКА?

6

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

11 березня 1989 р.

«Я ЗУСТРІЧАВ ВАШОГО СИНА»

В одному з останніх номерів тижневика «Аргументы и факты» опубліковані такі цифри: у списку зниклих безвісти в Афганістані — 313 імен. І як було сказано там же: хочеться вірити, що всі вони живі... І допомогти їм повернутись на Батьківщину — це, звичайно, справа дипломатів і відповідних організацій. Але чи тільки їхня?

Надасмо слово воїну-інтернаціоналісту, електроремонтнику Придніпровського ремонтного спеціалізованого будівельного управління (м. Світловодськ) Сергію ЗВЕРЕВУ:

— Цей знімок, що ви бачите тут, зроблений наприкінці минулого року в Москві, під час

маніфестації біля посольства Пакистану, маніфестації, яка вимагала визволити радянських військовополонених, що знаходяться на території цієї країни.

Забігаючи наперед скажу, що в порівнянні з минулим літом, коли проводився збір підписів під тією ж вимогою і коли представники Пакистану заявили, що на території їхньої країни військовополонених немає, тепер позиція Пакистану змінилась. Але це ніяк, а тоді, наскільки нам було відомо, вона ще залишалася незмінною.

Тому, дізнавшись з «Літературки» про цю акцію, ми в нашому міському клубі воїнів-

інтернаціоналістів вирішили взяти в ній участь. Разом зі мною до Москви відправилися два Олександрі — Павловський і Ковальчук — та Олег Михайленко. Хлопці виготовили транспарант «Пакистан, відпусти наших братів і синів», який і розгорнули перед посольством. До речі, ми прийшли одними з перших — о 10-й годині ранку, а десь об одинадцятій перед посольством було вже чимало людей — близько 150. Були тут і матері, чії сини пропали безвісти в Афганістані — приїхали з Воронежа, Тбілісі, інших міст Радянського Союзу.

Кореспондент «Літературної газети» Іона Андронов, один

з організаторів цієї акції, виступаючи перед присутніми, сказав, що головна мета цієї маніфестації — добитись візиту у посла. Це вдалося зробити, разом з Іоною Андроновим пішло троє матерів і один воїн-інтернаціоналіст. Очікування їхнього повернення, результатів розмови здавалося нам усім дуже довгим. Нарешті, вийшовши на вулицю, Андронов повідомив, що посол прийняв їх добре, обіцяв передати їхні прохання і вимоги своєму уряду.

Ця акція мала дуже великий резонанс. Відразу після неї влаштували прес-конференцію для радянських та іноземних кореспондентів, на яку спочатку був обмежений вхід, а потім нас все-таки пропустили. З яким настроєм поверталися ми додому і чи бачили після всього сенс у такій от акції? Звичайно.

До речі, портрет хлопця, який ви бачите на знімку, здався дуже знайомим одному з нас — Сашкові Павловському. Коли він підійшов до жінки, що тримала портрет в руках, то здогадки підтвердилися — Олександр зустрівся з її сином в Афганістані. Мати, ледь стримуючи сльози, розповідала, що їй повідомляли і про те, що син пропав безвісти, і про те, що загинув, але остаточно вона нічого не знала про його долю.

Сашко сказав, що цей хлопча — десантник, лежав у госпіталі, більше їхні шляхи дороги не перетиналися. Якщо ви знаєте, що це для матері таке — дізнатись, що її сина бачили живим, то згодиться, що вже заради цього ми не даремно їздили у Москву...

Про подвиг, пам'ятник і... фонд

Афганістан болить в моїй душі
І всі, кого нам випало зустріти,
Нехай живуть у серці мого світу
Як тиша на далекім рубежі.

Відриміли залпи майже десятирічної афганської епопеї. Сьогодні ще печуть незагоєні рани поранених, ще не висохли сльози радості матерів, сини яких повернулися додому, і сльози горя матерів загиблих. Втім, 80-і роки ми згадуватимемо довго. Попереду — осмислення, переоцінювання цінностей нашого десятирічного перебування на території південного сусіда.

Втім, це тема окремої розмови. А зараз, мабуть, на часі активно зайнятися увічненням пам'яті тих, хто не повернувся додому. Тих, кого не діждались батьки, матері, брат, сестра, наречена, дружина... Так, це потрібно для них, загиблих. Але це потрібно і для підростаючого покоління, бо авторитет «афганців» серед молоді чималий.

Традиції увічнення пам'яті загиблих в Афганістані зводяться у нас, як правило, до встановлення Дошок Пошани, створення куточків воїнів-інтернаціоналістів в райкомах і міськкомах комсомолу, ПТУ, технікумах, підприємствах, установах і організаціях.

Набагато складніше — побудувати пам'ятний знак. Найперше — де брати кошти? Ось чому Кіровоградський обком комсомолу, міський клуб воїнів-інтернаціоналістів, приймаючи торік рішення про будівництво в м. Кіровограді обласного пам'ятного знаку воїнам-інтернаціоналістам усіх поколінь, розраховували на добровільні внески у цю справу. І, треба сказати, не

помилілися. Якщо на кінець квітня 1988 року в касі було лише 227 карбованців, то потім щомісяця вона збільшувалася на кілька тисяч і станом на 1 лютого 1989 року на рахунок було вже 52 574 карбованці. Всім підприємствам, установам, організаціям, всім людям, котрі зробили благодійну справу поповнення фонду на будівництво пам'ятного знаку — низький уклін і велике спасибі від усіх воїнів-інтернаціоналістів, а також обкому комсомолу і міської ради воїнів-інтернаціоналістів, які взяли на себе організаторську роль.

Отже, 52 574 карбованці. Багато це чи мало? Зараз триває конкурс на кращий макет пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам (його умови опубліковані в «МК» від 26 листопада 1988 р. 14 і 28 січня ц. р. наша газета вмістила репродукції чотирьох макетів-пам'ятників. З репродукціями кожен бажачий може ознайомитись в фойє кінотеатру «Комсомолец» обласного центру). Та вже зараз ясно, що для спорудження пам'ятника знадобиться не менше 120—140 тисяч карбованців. Газета звертається від імені всіх зацікавлених в будівництві пам'ятника до тих, хто хоче і може зробити свій посильний внесок. Зокрема, і до військових частин, розміщених на території області, які у цій справі свого вагомому слова ще чомусь не сказали.

13—17 травня в Кіровограді планується провести зліт військово-патріотичних клубів та їхніх курсантів. У програмі — обмін досвідом роботи, зустріч воїнів-інтернаціоналістів з різних районів, військово-спортивне свято. Гроші, виручені під час свята, плануються передати у фонд пам'ятника. І ще одна особливість зльоту: символічна закладка каменя на місці будівництва пам'ятного знаку.

До речі, місце це ще й досі остаточно не визначено. Думки розходяться: одні пропонують будувати у Сквері імені Ленінського комсомолу, інші — на території між обласним судом та автоучкомбінатом. Більшість — за другу пропозицію.

Розійшлися думки і щодо форм будівництва. Деякі (і таких немало) вважають будівництво пам'ятника як самого по собі справою не до кінця продуманою. Мовляв, з'явиться у місті черговий монумент чи то скульптурна група, яка після перших ди-

фірамбів з приводу його (чи її) відкриття стане нести таке ж смислове та емоційне навантаження як і ті, що нині існують. Отже пропонується побудувати побіля цього пам'ятника, скажімо, музей, чи невеликий молодіжний центр з патріотичного та інтернаціонального виховання, або ж щось на зразок культурно-спортивного комплексу.

Знаєте, проти такої думки заперечити важко. Не хотілося б, аби і пам'ятний знак воїнам-інтернаціоналістам всіх поколінь через деякий час став простою спорудою. Адже ми ведемо мову про ви-хо-ва-ння. Про ви-хов-не значення цього пам'ятника.

Таку пропозицію деяких наших читачів я висловив на одному із засідань Кіровоградської міської ради воїнів-інтернаціоналістів. Скажу прямо: хлопці зустріли її без особливого ентузіазму. І є на це свої причини: багато з них беруть участь у спорудженні МЖК воїнів-інтернаціоналістів. У кожного одразу спливали в пам'яті можливі бюрократичні перепони і труднощі, з якими їм в процесі будівництва вже (і не раз!) довелося зіткнутися. Втім, вирішили винести ці пропозиції на суд читачів. Отже, чи пам'ятний знак, чи пам'ятний знак плюс музей (невеликий молодіжний центр з військово-патріотичного та інтернаціонального виховання)! Чекаємо листів і конкретних пропозицій від читачів. Пишіть на адресу редакції чи обкому комсомолу. Телефони 2-29-92 і 4-74-44.

Та як би там не було, а пам'ятник буде! Чи сам чи з музеєм, але буде. Справа вплирається в строки: коли? Значною мірою це залежить від вас, шановні читачі.

Автор цього матеріалу

Анатолій БЕЗТАКА,

не відкладаючи справу в довгий ящик, вирішив гонорар за публікацію перерахувати на рахунок Кіровоградського обкому ЛКСМУ № 001700504 Житлосоцбанку м. Кіровограда МФО 323293 на спорудження пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам всіх поколінь і пропонує це зробити всім, хто забажає і розуміє значимість вищезгаданого заходу.

СПОРТ

При виконанні вправ уникайте помилок!

Гімнастичні вправи тайцзицюань рекомендуються не тільки здоровим, а й хворим людям!

Отже, завтра о 15-й годині в будинку культури імені Компанійця (дискотек клуб «Олімпія») — семінар з гімнастики ушу...

8

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

11 березня 1989 р.

УШУ

(ТАЙЦЗИЦЮАНЬ)

Необхідно слідкувати за тим, щоб при вправах не було таких помилок:

1) Ізольовані рухи рук, кистей, ніг, ступнів, тулуба є помилковими, бо тіло розглядається як одне ціле; рухи ведуться стегнами;

2) помилкою під час рухів є «роздвоєння ваги», тобто розподілення маси тіла на обидві ноги; протягом усіх вправ (виключаючи початок і кінець) основна маса тіла завжди падає на одну ногу («тримайте вагу тіла тільки на одній нозі»); коли маса тіла знаходиться на одній нозі, вважається, що ця нога знаходиться в «повноті» і друга нога — в «порожнечі», таке положення («повнота — порожнеча») дозволяє змінювати пози і робити рухи без затрат енергії.

Вправи побудовані таким чином, щоб дихання регулювалось і поглиблювалось довільно. Початківцям рекомендується природне дихання, яке узгоджується з рухами таким чином: вдих робиться при піднятті кисті і русі руки до тіла, видих — при опусканні кисті, витягванні вперед і опусканні руки. Пристосування дихання до рухів відбувається поступово по мірі правильного оволодіння комплексом гімнастики. Невміле пристосування дихання порушить плавність рухів, може призвести до судоми. На початку оволодіння гімнастикою рекомендується вивчити техніку рухів і певні по-

ложення, а потім уже об'єднувати рухи з диханням.

Положення голови і тулуба:

1) голова тримається прямо, природно, ненапружено; підборіддя дещо «прибрано», аби грудно-ключично-сосцеподібний м'яз не був напружений; шия тримається прямо, ненапружено; обличчя спокійне, рот закритий нещільно, язик торкається верхніх альвеол, погляд на рівні горизонту;

2) груди не слід вип'ячувати, вони дещо втягнуті, область під грудьми м'яка; спина тримається прямо, ненапружено, середня частина спини випрямлена; лопатки, плечі, лікті вільно опущені;

3) крижі трішки відсуваються назад, попереk розслаблений, сідниці ненапружені, нібито «прибрані».

Положення рук: 1) плечі і лікті вільно опущені, лікті трішки зігнуті, тильний бік кисті утворює з передпліччя плавну вигнуту лінію; 2) пальці випрямлені, трішки розсунуті, ненапружені; 3) положення кисті має велике значення; долоня може бути повернута вперед, угору, вниз при певних позах чи кисть вільно звисає від зап'ястка («кисть яструба», «кисть-гачок»), «стояча долоня» знаходиться по відношенню до передпліччя під прямим (чи дещо меншим) кутом; в кулак пальці стискуються нещільно, ненапружено.

Положення ніг: 1) стегна розслаблені, коліна трішки зігнуті (у всіх стійках коліно не повинно виступати далі кісточок пальців); 2) ступні ставляться щільно; обертання ступні виконується на п'ятці чи на носку тоді, коли основна маса тіла перенесена на іншу ногу; стопи ставлять на п'яту, ледь торкаючись підлоги, повільно розгортають по підлозі і переміщують на цю ногу основну масу тіла.

Кроки, що робляться в процесі гімнастики, повинні відповідати можливостям того, хто займається; при надто великих кроках утримується правильне пряме положення спини і переважуються колінні суглоби, при надто малому кроці стійка виходить нестійкою і порушується плавність при переході до наступного руху.

Оволодіння складною координацією рухів, одночасна участь у плавному рухомому акті багатьох суглобів і м'язів, зосередженість і спокій під час занять приводять до позитивних зрушень в різних фізіологічних системах організму. Тому ми можемо рекомендувати гімнастичні вправи тайцзицюань не тільки здоровим людям, але й хворим: при захворюваннях серцево-судинної системи, шлунково-кишкового тракту, суглобів і хребта, порушеннях сну і стану, коли не спить, інших астено-невротичних станах і т. ін. Вправи тайцзицюань практично не мають вікових обмежень.

Заняття третє

58. В 57-у русі ви закінчуєте так: поштовх на правій нозі і поштовх обома руками вперед (долоні розкриті). Тепер ми розвертаємося на правій нозі, переводячи руки на 180 градусів уліво.

59. Рух продовжується: опускаючи через низ обидві руки, піднімаємо праву до правого плеча. Права рука знаходиться на рівні плеча (тримає пучок солі), а долоня лівої знаходиться біля ліктя правої руки. Переносимо вагу тіла на ліву ногу, робимо поштовх вперед лівою рукою (долоня розкриті).

60. Опускаємо праву руку, роблячи нею рухи по колу перед собою за годинниковою стрілкою; лівою — те ж саме, тільки рух її — проти годинникової стрілки, одночасно підтягуючи ліву ногу до правої.

61. Робимо крок лівою ногою вперед; в цей момент обертаємо повне коло правою і лівою рукою, як це описано у вправі 60.

62—64. Повторення вправи 61 (тричі).

65. Повертаємося у протилежну позицію вправі 59. Підтягуємо ліву ногу і пе-

реносимо праву руку (воно вниз) до рівня плеча (рух за годинниковою стрілкою). Рука «тримає пучок солі». Розгорнута долоня лівої — біля ліктя правої руки.

66. Переносимо вагу тіла на ліву ногу, робимо поштовх вперед лівою рукою (долоня розкриті).

67. Робимо короткий крок вперед правою ногою, опускаючи руки вниз (долоні розкриті, руки перехрещуються).

68. Робимо короткий крок лівою ногою, піднімаючи перехрещені долоні рук до рівня грудей (долоні повернути до себе).

69. Виносимо праву руку до стегон, робимо рух по колу паралельно землі. Руки — в кулаках, знаходяться на рівні обличчя.

70. Ставлячи праву ногу вниз, переносимо на неї вагу тіла. Опускаємо руки до стегон, робимо рух по колу паралельно землі. Руки — в кулаках, знаходяться на рівні обличчя.

71. Повертаємося на правій нозі на 180 градусів уліво, перехрещуючи руки перед собою на рівні грудей (долоні розгорнуті до себе).

72. Робимо рух, як показано на мал. 69, тільки лівою ногою.

73. Опускаємо ліву ногу, формуючи руки як в позиції 65.

74. Робимо довгий крок лівою ногою вперед-убік. При цьому ребро долоні лівої руки ковзає по підлозі від правої ступні до лівої і потім її долоня піднімається угору. Не встаючи, переносимо вагу тіла на ліву ногу. Права рука «тримає пучок солі», стиснуті пальці повернуті до неба.

75. Позиція цього руху — на мал. 75.

76. Правою рукою — рух вперед, підтягуючи за нею праве коліно. Ліва рука опускається вниз (руки 74—76 називаються «змія, що ковзе в траві»).

77. Опускаємо праву ногу і праву руку вниз, піднімаємо одночасно ліву ногу і руку в таке ж положення («золотий півень, що стоїть на одній нозі»).

78—82. Ці позиції — дзеркальне відображення позицій 73—77 (тільки усе праве стає лівим, усе ліве — правим).

83. Опускаємо праву ногу, переносимо на неї вагу тіла. Носок лівої ноги повертаємо на 90 градусів

уліво. Руки роблять рух «охопити кулю» (права рука зверху).

84. Робимо крок лівою ногою вперед. При цьому ліва рука з розгорнутою від себе долонею йде на рівень обличчя, а долоня правої — робить рух за годинниковою стрілкою від себе, ніби виштовхуючи кулю (позиція називається «ткаля»).

85. Переносимо вагу тіла на ліву ногу і формуючи руки в позиції «охопити кулю» (ліва рука — зверху).

86. Робимо крок правою ногою вперед. Рух рук подібний позиції «ткаля» (тільки усе ліве стає правим, усе праве — лівим).

87. Підтягуючи ліву ногу до правої розводимо руки в сторони (долоні — від себе). Ліва рука спрямовується долонею до лівого коліна, а правий ковзає ребром долоні по тилу лівої долоні.

88. Ліва нога продовжує рух вперед (робимо великий крок). Розвертаємо тіло на 90 градусів управо, робимо перед собою виштовхуючі рухи руками у відповідні боки (правою — вправо, лівою — вліво). Ця позиція називається «розкриті штори».

89. Переносимо вагу тіла на ліву ногу, а руки перехрещуємо перед собою долонями вниз (перехрестя рук — в районі ліктів).

90. Робимо короткий крок правою ногою вправо і виносимо праву руку убік (рука стискується в кулак). Ліва рука опущена.

91. Робимо лівою ногою крок вперед, ліву руку — вперед (долоня — від себе), а права рука напівзігнута, кулак знаходиться в районі поперека (вага тіла — на правій нозі).

92. Переносимо вагу тіла на ліву ногу і робимо рух правою рукою вперед (рука в кулаці). Ліва долоня упирається в лікоть правої руки.

93. Переносимо вагу тіла на праву ногу, долоні обох рук розкриваються і відтягуються до тулуба.

94. Переносимо вагу тіла на ліву ногу, одночасно робимо поштовх вперед обома руками (долоні розкриті).

95. Переносимо вагу тіла на праву ногу і повертаємо тулуб за годинниковою стрілкою. Одночасно руки слідує за обертанням тіла угору-вправо по дузі на рівні голови.

96. Повільно опускаємо руки до колін.

«УЧИЛИЩЕ МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ, АЛЕ...»

ДО 17 І СТАРШІ

— Ну тепер, — розсміявся Петро Михайлович Пасічник, заступник директора з виховної роботи СПТУ № 14, — як мені стане нудно, збиратиму в своєму кабінеті учениць для приємного спілкування. Я не знав, що ви в мене такі мудрі.

У Петра Михайловича була підстава так говорити. Майже чотири години розмовляли ми в кабінеті заступника директора з його ученицями. Розмовляли про життя і мрії, про своє рідне місто, про дружбу, любов. У цій розмові брали участь крім нас з Петром Михайловичем ще кілька учениць Г. Дементієнко, А. Гешиктова, О. Семікова, Н. Тарасова, Г. Оніцова. Пролонуюмо увазі читачів думки двох майбутніх представниць сфери обслуговування, викладені у формі монологів.

Галина Оніцова першокурсниця групи № 6. Що думає вона про свою майбутню професію? До речі, СПТУ № 14 готує, як уже було сказано, працівників сфери обслуговування. Навчаються тут в основному дівчатка (на 1000 учнів лише 18(1) хлопців). Галя Оніцова обрала собі фах закрійниці. Втім, краще про це розповість вона сама.

МОНОЛОГ ГАЛИНИ ОНІЦОВОЇ

— Гадаєте, краще розповім? Не знаю. А що можна про себе розповісти, коли тільки починаєш серйозно замислюватися над життям. Я — олександрійка. Люблю своє місто. Правда, батько був військовим і мені багато міст можна було б назвати своїми. Довгий час ми жили в Баку. Запам'ятався мені Азербайджан. Особливо тим, як ставляться до

своєї національної культури, рідної мови. До речі, оце прочитала в «Молодому комунарі» про Олександрійську каланчу і яюсь приємно стало. Ми так мало знаємо про свої пам'ятки історії, про культуру свого краю.

Ви хотіли, щоб я поділилася своїми думками про майбутню професію, а я почала з історії, культури, мови. Але ж це те, з чого всі ми починаємось. Ким би не стала людина, вона повинна бути освіченою і вміти мислити. Якщо я закрійниця, хіба лише про фасони модних суконь повинна роздумувати? Чому я прийшла в СПТУ № 14? Якщо відверто, то з корисливих розрахунків. Хотіла красиво і модно одягатися, в у нас в магазинах нічого не дістанеш, вибачте, без блату. Вирішила, сама буду себе одягати. Тим більше, що шити мені з дитинства подобається. Але навіть закінчивши десятирічку, не знала куди податися. Треба було працювати. Достаток сім'ї не такий уже й великий. Татова пенсія 150 крб. плюс мамині 160 і сім'я з чотирьох чоловік. Мама порадила вступити до цього СПТУ. Вона про нього чула хороші відгуки.

Привезла сюди документи і, чесно кажучи, завагалася. Справа в тому, що зовнішній вигляд училища дуже неприємне враження справив. Правда, познайомившись з викладачами, майстрами, зрозуміла, що люди тут хороші, творчі (так, так, до своїх обов'язків ставляться творчо і нас цьому навчють), тому й вирішила залишитися. Не жалкую. Шити навчусь. Не залежатиму від нашої примхливої легкої промисловості чи віддалено не завжди чесних кооператорів.

В училищі мені подобається.

Відчуваю незалежність і самостійність. Стипендія у нас маленька, це трохи засмучує. А скоро ніякої компенсації нам взагалі не виплачуватимуть. Переходимо на повне державне забезпечення.

З обідами, як кажуть, ще сяк-так. Бо ми й справді в училищі виразки шлунку наживаємо. Однак... Якщо нас годуватимуть так, як тепер, я б воліла одержувати стипендію. Дуже несмачно готують у нашій училищній їдальні. Хоча б для видимості поцікавились представники сфери громадського харчування, що ми думаємо про них.

Розповім такий епізод. У нас на суботу і неділю багато додому роз'їжджаються. А в ідальні готують в такому ж розмірі, як і в звичайні дні. Потім все це псується. Під час одного з чергувань, мене примусили 40 пляшок молока вилити в раковину. Дикунство якість.

МОНОЛОГ НАТАЛІ ТАРАСОВОЇ, ЗАКРІЙНИЦІ, ВИПУСКНИЦІ СПТУ 1989 РОКУ

Так, я вже залишаю училище. Чи рада? Звичайно. Але до радості примішується й сум. Ні, не тільки тому, що літа молодії вже минають. Якщо говорити відверто, то училище ми закінчили, а як буде з роботою, не знаю. Зараз у зв'язку з новими умовами господарювання на виробництвах молодих не дуже радо зустрічають. Чула від Петра Михайловича, що сьогодні проблема стоїть гостро: важливо хоч якось людину працевлаштувати, вже не ду-

маючи про спеціальність. Це образливо. Ми не даремно вчилися. Он у нас одна дівчинка, Олена Семікова, захистила диплом, пошивши собі пальто вартістю 500 крб. А на підприємствах нам не довіряють. Я під час практики зрозуміла це. Майстер-закрійник навіть бортівку не довірив вистрочити. Навіщо ж тоді нас вчили?

Наше училище, я не перебільшую, готує хороших спеціалістів. До учнів ставляться тут вимогливо. Прикро, що престиж СПТУ сьогодні впа. А все тому, що виробництві вчорашні петеушники мають справу не з тим, на що сподівались. Престиж ПТУ впає тому, що й престиж робочого класу нині не такий високий.

І ще одна проблема, яка мене непокоїть. Про це багато пишуть, у сюжетах телевізійного «Погляду» роздумують, але змін ніяких. Я говорю про становище жінки в суспільстві. Моя мама працює на будівництві. Невже це робота для жінки? Я вважаю, що будівництво, заводи — це взагалі не для жінки. Дім, затишок, сім'я — ось їхнє. Звичайно, не всі жінки зі мною погодяться. Вони від роботи ніколи не відмовляються. Але ж не від такої важкої, яку сьогодні виконують, дякуючи нашій рівності у правах з чоловіками.

Поет Ярослав Смеляков обіцяв: **Ми ще оденем вас шелками, Плечи вам покроем соболями.** Що стосується нас, швей, то ми б і сьогодні всіх одягли не гірше від Діора чи Вячеслава Зайцева, та від цього проблем не багато зменшиться.

Розмову з учнями СПТУ записала В. ЛЕВОЧКО.

У палаці культури імені Компанієвця завершився обласний огляд-конкурс 22 хореографічних колективів профтехучилищ. За його підсумками призерами стали колективи СПТУ №№ 40, 13, 14 (II місце), СПТУ №№ 2, 3, 7, 10 (III місце) — серед колективів народного танцю. Безсумнівним лідером серед ансамблів бального танцю визнано колектив Світловодського СПТУ № 5. На знімках: танцює Т. ШЕВЧЕНКО з СПТУ № 14 (знімок зліва); молдавський танець виконують дівчата з цього ж училища; Фото Д. ЯМПОЛЬСЬКОГО.

НАШ КОНСУЛЬТПУНКТ

Друзі, розпочинаємо роботу консультпункту. Залишилось не так багато часу до закінчення навчального року. Для когось незабаром шкільний дзвінок пролунає востаннє. Чи подумали ви про своє майбутнє? Вирішили, що робити далі?

Як свідчить пошта нашого консультпункту, мрії і бажання у вас найрізноманітніші. Пишуть нам не тільки десятикласники. Ось Олександр (прізвища не вказано) з Кіровоградської області, мабуть, постійний читач нашої газети, запитує, як стати журналістом? Що для цього треба знати, вміти? Насамперед треба вміти писати. Дуже добре, якщо ти станеш дописувачем районної чи обласної газети. Час попереду в тебе ще є. А після закінчення школи зможеш вступити на факультет журналістики, наприклад, Київського університету, адресу якого знайдеш у будь-якому Довіднику для вступників до вищих навчальних закладів УРСР.

Бажання Лариси Куроп'ятник з села Мартоніші Новомиргородського району стати закрійником. Будь ласка, запиши адресу СПТУ №14, 316050, м. Кіровоград, вул. Гоголя, 79. Заочної форми навчання тут немає. Для того, щоб вступити до училища, треба обов'язково мати направлення.

Ліну З. з міста Помічна Новоукраїнського району розчаруємо, тому що у нас теж немає тесту на вибір професії. Ти правильно пишеш, що обрати професію треба так, як б принесла користь і тобі, і державі. Але: мабуть, таку професію допоможе тобі обрати не тест. Хоч прохання опублікувати його ми врахуємо.

Валентиніві Куленку, який мріє стати капітаном корабля далекого плавання, радимо вступити до Одеського морехідного училища. Його адреса: 270004, Одеса, вул. Свердлова, 8. Якщо тебе цікавить це питання детальніше, можеш звернутися за консультацією до військового комітату.

Професію перукаря, якою цікавиться Тетяна Т. з села Перегонівка, можна отримати у СПТУ № 14, адреса його опублікована вище. Але і тут потрібно направлення відповідної установи. Скажімо, райпобудкомбінату.

Акторів кіно і телебачення готують в інституті кінематографії у Москві. Але зніматися в кіно можна і після закінчення театрального вузу. На Україні є Київський інститут театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого. Його адреса: м. Київ, вул. В. Підвальна, 40. Обов'язково занотуйте індекс: 252034. Отже, ті, хто бажає стати актором, вступайте до театрального інституту в місті Києві. Обов'язково знайте української мови.

Тані Ф. з Олександрійського району, яка запитує про професію водолаза, радимо звернутися в ДТСААФ.

Чекаємо нових листів, на які дамо відповідь у наступному випуску консультпункту.

Мені 14. Люблю музику, захоплююся ансамблем «Веселье ребят». В'яжу, інколи граю в футбол. Хочу знайти однодумців.

317120, Кіровоградський район, с. Аджамка, вул. Свердлова, 50, Мельниченко Тані.

Мені вже 18 років, і я хочу листуватися з дівчиною 16—18 років. Захоплююся сучасною музикою, люблю читати фантастику.

316026, м. Кіровоград, вул. Д. Бедного, 63, Кударенку Сергію.

Мені 13. Хочу познайомитися з новими друзями. Люблю слухати музику, в'язати.

317610, Гайворонський район, с. Хашувате, вул. Воровського, 19, Поповій Аллі.

Мені 14. Вчуся добре, захоплююся радянською та зарубіжною естрадою, люблю читати.

317800, смт Олександрівка, вул. Чкалова, 90, кв. 27, Жалдак Світлані.

Мені 15 років. Люблю спорт, естрадну музику, колекціоную листівки міст, календарики. З задоволенням відповім на усі листи від дічат та хлопців, котрим не менше 15 років.

317528, Добровеличківський район, м. Помічна, вул. Жовтнева, 12-а, Забуласвій Лілі.

Надіюся, що знайду собі справжніх, хороших друзів. Мені 14. Захоплююся сучасною музикою, люблю індійські кінофільми.

317917, Олександрійський район, с. Нова Прага, вул. Золотий Яр, 7, Долбін Інні.

Допоможіть знайти друзів по листуванню. Мені 14 років. Люблю читати, в'язати, захоплююся сучасною музикою.

317120, Кіровоградський район, с. Аджамка, вул. 1 Травня, 64, Дозоровій Вікторії.

10

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

11 березня 1989 р.

ХОЧУ
ЛИСТУВАТИСЯ

ЯКЩО ПРО ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ МОВА...

□ Диваки прикрашають світ, космологи — його лівшу половину.
□ Жінок зваблюють не сирени, а клаксонні.
□ Чи можна назвати перебірливою наречену, котра їсть усе підряд?

□ Пам'ятай: дружина не робот, навіть якщо тобі її обрала ЕОМ.
□ Скупий лідар не дасть у позичку навіть прекрасній дамі.
□ Від матріархату залишилося тільки бабине літо.

□ Не ворожіть на ромашках — природа цього не любить.
□ Героїня виробничого роману буде схемою, зате принциповою.
□ Після весілля професор дуже

помолодшав: став хлопчиком на побігеньках.
□ Якщо жінка не вважає, що всі чоловіки однакові, значить, вона не така, як усі.

□ Писаній красуні вибачують орфографічні помилки.
□ Якщо між нами все кінчено, то хай це залишиться між нами!
Валерій ВОРОНЦОВ.

БЕЛЫЕ РОЗЫ

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

Немного теплее за стеклом,
Но злые морозы.
Вхожу в эти двери, словно в сад
Июльских цветов.
Я их так хочу согреть теплом,
Но белые розы
У всех на глазах я целовать
И гладить готов.
ПРИПЕВ:
Белые розы, белые розы —
Беззащитны, чисты.
Что с ними сделал снег и морозы, лед —
Цветы голубы.

Люди украсят вами свой праздник
Лишь на несколько дней.
И оставляют вас умирать
На белом холодном огне.
А люди уносят вас домой,
И вечером поздним
Пусть праздничный свет наполнит
В миг все окна дворов.
Кто выдумал вас растить зимой.
О, белые розы!
И в мир увозить жестоких выюг,
Холодных ветров.
ПРИПЕВ.

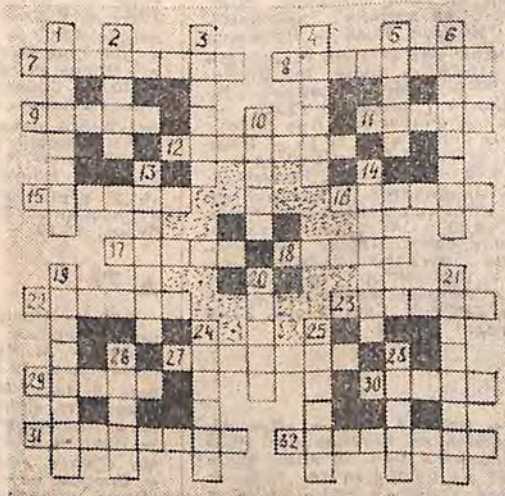
«ЛАСКАВИЙ ТРАВЕНЬ» — ПРИВИД?

Та ні, така група нібито існує. Одна з наших читачок прислала вірзку: з проханням обов'язково повернути — ото цінність! Це фотокопія переліку пісень групи, що є на плівках у студії звукозапису. Ну, і «Белые розы» по кінотеатрах та поїздах звучать. І в пошті нашій — нова хвиля одноманітних бажань, сильніших від колишньої спраги знати про Тото Кутуньо чи «Модерн токінг»: «Розкажіть про «Ласкавий травень»!

Розказали б, якби могли піймати якщо не сам ансамбль, то хоча б єдино достовірну інформацію про нього. Але з періодичної преси відомо, що «травні» двояться і трояться, виступаючи одночасно, наприклад, у Москві і Свердловську... До цього доклав рук такий собі Андрій Разін, що видавав себе за лауреата різних пісенних фестивалів, друга Алли Пугачової і навіть приємного сина одного з керівників держа-

ви — для підтвердження останнього факту їздив по Москві у найнятій через кооператив «Чайці». Він добився переїзду в Москву з Оренбурга обдарованого Юрія Шатунова (він з дитбудинку) і автора пісень Сергія Кузнецова. Записавши з Шатуновим та іншими хлопцями у студії «Рекорд» пісні, Разін пустив їх по країні, але не завжди на сцені розкривали роти ті самі люди, які співали на фонограмі. Був, наприклад, випадок, коли як Ю. Шатунов був відрекомендований М. Сухомлинов. Таким чином по містах заробляли під одну й ту ж фонограму кілька разінських «травнів»; появилася офіційно зареєстрована група «Ласкавий травень-2»...

Хто хоче розібратися в цих перипетіях докладніше, може звернутися, приміром, до статті «Травневі метаморфози» в «Комсомольской правде» за 10 січня ц. р.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 7. Монархи, які змінюються за правом успадкування. 8. Округ у Болгарії. 9. Змагання скакових коней. 11. Столиця Бангладеш. 12. Вибірний представник колективу. 15. Виділення з колотного розчину низькомолекулярних речовин. 16. Інструмент для видобування отворів. 17. Пасивний рух плаваючого тіла. 18. Людина, яка віддає свою кров для переливання іншим. 22. Хокейна команда вищої ліги. 23. Розмова кількох осіб. 27. В'язана кофта. 29. Російський щипковий народний музичний інструмент. 30. Сукупність речей. 31. Український радянський кінорежисер і письменник, один із засновників радянської кінематографії. 32. Діювий папір, що засвідчує певний юридичний факт.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Підрина операція. 2. Гідротехнічна споруда. 3. Недуга. 4. Вугільний басейн. 5. Ріка в Європі, яка тече через 3 країни. 6. Місто в Індонезії. 10. Початок шахової партії. 13. Картина разом з бутафорським планом для підсилення загального враження. 14. Взаємне зобов'язання. 19. Твір давньогрецького скульптора Мірона. 21. Система поглядів. 20. Літературно-театральний твір. 24. Легке китайське плосконе судно. 25. Жорстока людина. 26. Сорт дрібних цукерок круглої форми. 28. Основні положення якого-небудь учення.

Склала М. СЬОМІНА.

НАВЧИМОСЬ БАДЬОРОСТІ

Вважається, що кожній людині від народження властиво «уміння бути бадьорим». Чи ж завжди це так! А якщо ні, то чи не слід навчати людину цього вміння змалку!

Все, що кожен з нас робить, відповідає певному рівневі нашої активності, яка коливається загалом у досить широких межах: в одних випадках послаблюється майже до рівня дрімоти, в інших — підноситься до екстазу. Все це можна зобразити графічно у вигляді своєрідної шкали, де вихідною (нижньою) точкою є пробудження; у якийсь момент в процесі життєдіяльності активність може сягати найвищої точки збудження емоцій. Для кож-

ної людини ця шкала не є безмежною. Всяка перевищення енергії, надмірне збудження в кінцевому результаті призводить до зниження можливостей організму, падіння його активності, чи можна самому регулювати рівень власної бадьорості? Наведемо тут кілька найпростіших способів саморегуляції.

1. Саморегулювання шляхом відповідної реакції. Здійснюється посиленням рухливості. Такий тип активності зустрічається, наприклад, тоді, коли схвилювана людина буквально «не знаходить собі місця», безперервно рухається, ходить, намагається «ви-

лити душу» в розмові з будь-ким, навіть сторонньою людиною.

Коли під час стресу не знайдеться виходу для збудженої ним енергії, це неминуче викличе певні напруження. Вони передаються на внутрішні органи, ускладнюють їх роботу. Класичний приклад — характерний для Японії: на деяких підприємствах тут навпроти кабінету начальника є ідентична кімната, де за столом сидить манекен начальника. Робітник після неприємної розмови з начальником має нагоду зайти до кімнати на-

проти... Наслідки можна собі уявити.

2. Підвищення активності людини. Цьому можуть послужити фізичне навантаження, вплив на органи чуттів, рецептори шкіри (ритмічна музика, холодний душ, масаж тощо).

Отже, підсумуємо: коли треба знати перенапруження — вдаємося до способу № 1, тобто — розряджаємося; треба підвищити свій тонус — використовуємо спосіб № 2.

3. Ще один тип саморегулювання — це зміна

зовнішніх умов, адже одноманітність теж знижує нашу активність. За собою цього може бути турпохід, прогулянка на лижах, екскурсія. При цьому ми неминуче відчуємо приплив бадьорості, сили, гарного настрою.

Немає ніякого секрету і в тому, що на людську психіку дуже інтенсивно впливають різні кольори. Це спостереження знаходимо, приміром, у Гете, який поділяв кольори на дві групи: кольори бадьорості — червоно-жовті, й кольори занепоко-

ення та м'яко-сумного настрою — синьо-фіолетові. Зелений колір займає проміжне становище.

Отже, змінюючи кольори шпалер, драпування меблів, панелей у своїй квартирі, ми теж можемо впливати на свій психічний стан. Таким чином і тут ваша психіка — у ваших руках. Як сказав Сенен: «Навчимо нашу душу бажати того, чого потребують обставини».

В. РОЗОВ,
викладач кафедри психології Кіровоградського педагогічного інституту.

ХІТ-ПАРАД

Група листів про сучасну музику — чи не найчисельніша в редакційній пошті. Зважачи на великий і ніколи не затухаючий інтерес молоді до нових пісень, виконавців, дисків, ми вирішили з вашою допомогою, шановні читачі, визначити хіт, тобто музичного лідера місяця з тижня, щоб ми і ви з публікацією даних опитування відповідали на питання, яка пісня, група чи платівка зараз найпопулярніша.

Для початку пропонуємо визначити авангардні позиції пісень і дисків. Для цього просимо вас повідомити, які три пісні і в чьому виконанні вам нині найбільше подобаються. Те ж саме — з дисками. У відрізняю талоні те, що найбільше подобається, розміщуйте першим номером, те, що трохи менше — другим, ще менш цікаве — третім. Отже, всього шість назв. Якщо ми одержимо достатню для визначення лідера кількість листів протягом двох тижнів із дня опублікування умов хіт-параду, то його результати вмістимо в наступному місяці і вкажемо імена тих, хто «вгадав» лідера — тож не забудьте назвати себе і повідомити, звідки ви.

НА КОНВЕРТІ РОБІТЬ ПОМІТКУ «ХІТ-ПАРАД».
Чекаємо листів

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.
На украинском языке.
Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.
БК 01887. Газета виходить щосуботи. Індекс 81103.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патриотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaborаторії — 4-94-94; оголошень — 4-2896; коректорської — 3-61-83.

Зам. № 101/103. Тираж 52 900.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.
12
11 березня 1989 р.